

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ

(обн., ДВ, бр. 85 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 1 и 102 от 2001 г., бр. 31 от 2003 г., бр. 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 54, 59, 82 и 108 от 2006 г., бр. 52, 92 и 109 от 2007 г., бр. 16, 36, 67 и 69 от 2008 г., бр. 22, 23 и 93 от 2009 г., бр. 88 и 101 от 2010 г., бр. 16, 48, 57 и 96 от 2011 г. и бр. 44 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 4 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „лицата по чл. 3, ал. 2, т. 1 - 4, 9 - 11, 13 и 28” се заменят с „лицата по чл. 3, ал. 2, т. 1 - 4, 9 - 11, 13, 28 и 32”.

2. Алинея 19 се изменя така:

„(19) В случаите, когато:

1. банкова сметка на лице по чл. 3, ал. 2, т. 11 и 28 от Република България, от друга държава членка или от държава, включена в списъка по ал. 9, се използва за депозирание на суми на клиент на лицето по чл. 3, ал. 2, т. 11 и 28, или

2. банкова сметка на лице по чл. 3, ал. 2, т. 32 се използва за паричните средства, които лицето по чл. 3, ал. 2, т. 32 получава от осребряването на имуществото на длъжниците или във връзка с извършваната допълнителна дейност по чл. 18 от Закона за частните съдебни изпълнители,

банката не извършва идентифициране по чл. 3, ал. 1 на този клиент и не изисква декларация по ал. 7, при условие че идентификацията е извършена и декларацията е приета от лицето съответно по чл. 3, ал. 2, т. 11, 28 и 32 и събраната при идентифицирането информация е на разположение на банката при поискване; банката събира достатъчно информация, за да установи дали условията за прилагане на опростени мерки са спазени.”

§ 2. В чл. 7а се създава ал. 4:

„(4) Директорът на дирекция „Финансово разузнаване” на Държавна агенция „Национална сигурност” може да издава указания до лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 за прилагането на разширени мерки по чл. 3, ал. 1 и спрямо лица от държави извън списъка по ал. 3.”

§ 3. Създава се чл. 76:

„Чл. 76 (1) Лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 са длъжни да поставят под особено наблюдение всички сложни или необичайно големи сделки или операции, както и всички сделки и операции, които нямат явна икономическа или законна цел, която може да бъде установена с оглед информацията на разположение на лицето по чл. 3, ал. 2 и 3, или не съответстват на наличната информация за клиента.

(2) При установяване на сделки или операции по ал. 1 лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 са длъжни да съберат информацията относно съществените елементи и размери на операцията или сделката, съответните документи и другите идентифициращи данни.

(3) Събраната за целите на този закон информация трябва да се документира и съхранява така, че да е на разположение на дирекция „Финансово разузнаване” на Държавна агенция „Национална сигурност”, на съответните органи за надзор и на одиторите.”

§ 4. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея, в изречение първо след думата „операции” се поставя запетая и се добавя „както и документите, свързани с установяване и поддържане на търговски или професионални отношения”.

2. Създава се ал. 2:

„(2) По писмено указание на директора на дирекция „Финансово разузнаване” на Държавна агенция „Национална сигурност” срокът по ал. 1 за съхраняване на информацията може да бъде удължен до 7 години.”

§ 5. В чл. 11, ал. 1 след думите „съмнение за изпиране на пари” се добавя „или за наличие на средства с престъпен произход”.

§ 6. В чл. 13, ал. 3 думите „Държавна агенция „Национална сигурност” се заменят с „Директорът на дирекция „Финансово разузнаване”

на Държавна агенция „Национална сигурност“, а думата „дирекцията“ се заменя с „него“.

§ 7. В чл. 15, ал. 1 след числото „13“ се поставя запетая и се добавя „17“.

§ 8. В чл. 15а, ал. 1 след числото „13“ се поставя запетая и се добавя „17“.

§ 9. В чл. 16, ал. 1 след думите „председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ се добавя „или оправомощено от него длъжностно лице“.

§ 10. В чл. 17, ал. 8 се създава изречение второ:

„Предоставянето на документи, сведения и друга информация не може да се отказва или ограничава по съображения за служебна, банкова или търговска тайна.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 11. В Закона за мерките срещу финансирането на тероризма (обн., ДВ, бр. 16 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 59 от 2006 г., бр. 92 и 109 от 2007 г., бр. 28 и 36 от 2008 г., бр. 33 и 57 от 2011 г. и бр. 38 от 2012 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 5:

а) в ал. 4 накрая се добавя „и се публикува на интернет страниците на Министерския съвет, Министерството на вътрешните работи и на Държавна агенция „Национална сигурност“ заедно с указания на Държавна агенция „Национална сигурност“ за прилагането на мерките“;

б) в ал. 6, изречение второ след думите „се обнародва“ се добавя „и публикува“.

2. В чл. 6, ал. 1 след думите „намиращи се във владение“ се поставя запетая, а думите „или държани“ се заменят с „държани или контролирани“.

3. В Допълнителните разпоредби се създава § 1б:

„§ 16. „Контрол върху парични средства, финансови активи и друго имущество” по смисъла на този закон включва контрола върху юридически лица по смисъла на специалните закони, уреждащи съответния вид дейност, както и случаите, в които лице, включено в списъка по чл. 5 от този закон, се явява действителен собственик на клиент – юридическо лице по смисъла на Закона за мерките срещу изпирането на пари.”

§ 12. В тримесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема необходимите изменения в правилника за прилагането му.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ..... 2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(ЦЕЦКА ЦАЧЕВА)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ

Като държава - членка на Съвета на Европа, България участва в работата на Комитета от експерти за оценка на мерките срещу изпирането на пари (Комитет Монивал), чиято основна задача е преглед на съответствието на системите на членуващите държави за превенция и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма с международните стандарти (препоръки на FATF). В действащия Закон за мерките срещу изпирането на пари основната контролна функция в тази връзка е възложена на Държавна агенция „Национална сигурност“, като Дирекция „Финансово разузнаване“ - ДАНС изпълнява и задачите на финансоворазузнавателна служба (ФРС) на Република България (чл. 32д, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗДАНС), по смисъла на чл. 2, § 1 и 3 от Решението на Съвета на Европейския съюз от 17 октомври 2000 г. относно условията за сътрудничество и обмен на информация между звената за финансово разузнаване на държавите членки (ОВ, бр. 271 от 24 октомври 2000 г.).

Последният доклад за България на Комитета Монивал, приет през 2008 г., съдържа препоръки за постигане на пълно съответствие с международните стандарти и ефективното им прилагане. Предприетите действия по препоръките от доклада са отчетени пред Комитета Монивал при приемането на първия (2009 г.) и втория (април 2011 г.) доклад за напредъка на България. Същевременно част от препоръките изискват последващи действия и допълнителни законодателни мерки с оглед ефективно прилагане на препоръките от доклада.

В периода 1 - 5 октомври 2012 г. ще се проведе четвъртата оценителна визита на Комитета Монивал към Съвета на Европа. Акцентът на визитата е оценката на ефективността на прилагане на международните стандарти. Особено внимание ще бъде обърнато както на най-значимите препоръки на FATF, така и на препоръките, по които оценката от предишния доклад на България е била „частично изпълнение“ (PC) или „неизпълнение“ (NC).

С оглед постигането на по-голяма правна яснота и ефективно изпълнение на международните стандарти се предлагат изменения на Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) в съответствие със следните препоръки на FATF:

- Въвеждане на изискване към задължените лица по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП за поставяне под особено наблюдение на необичайно големи сделки или операции или изключително сложни операции (чл. 7б от ЗМИП);

- Финансовите институции да бъдат задължени да изследват целта и характера на тези операции и да отбелязват писмено своите заключения, като съхраняват тези записи на разположение на дирекция „Финансово разузнаване“ на Държавна агенция „Национална сигурност“, на съответните органи за надзор и на одиторите за период най-малко 5 години (чл. 7б);

- Гарантиране на възможността за въвеждане на ответни мерки и подпомагане на задължените лица, включително с указания на ФРС, по отношение на операции със страни, които не прилагат или не прилагат напълно международните стандарти, или операции с тези страни, които нямат логично икономическо обяснение или видимо основателна причина (чл. 7а, ал. 4);

- Въвеждане на изискване за съхраняване на данните за клиентите и документите за извършените сделки и операции за период, по-дълъг от 5 години, в определени случаи (чл. 8, ал. 2, по указание на директора на ДФР-ДАНС);

- Осигуряване на публична информация и по-добро запознаване на обществеността относно задължението за автоматично блокиране (замразяване) на активите на лицата от списъците на физическите лица, юридическите лица, групите и организациите, спрямо които се прилагат мерките по Закона за мерките срещу финансирането на тероризма (§ 11 от Преходните и заключителните разпоредби);

- Мерките по ЗМФТ да обхващат и активи, контролирани от лицата от списъците. Предложеното допълнение по отношение на активите, контролирани от лицата от списъка, се налага с оглед постигане на съответствие с критерий III.3 от специална препоръка III на FATF, който изисква „замразяване (блокиране) на средства или други активи, изцяло или съвместно притежавани или контролирани, пряко или непряко, от лица по списъците, терористи или лица, финансиращи тероризма или терористични организации“. С предложеното допълнение се попълва пропуск, посочен в третия оценителен доклад за България на Комитета Монивал към Съвета на Европа.

- Предложеното допълнение на чл. 7а се налага, тъй като към настоящия момент Европейската комисия не е упражнила правото си, заложено в чл. 40, параграф 4 от Директива 2005/60/ЕО. Същевременно

препоръка 21 на FATF изисква „финансовите институции (и другите задължени лица във връзка с препоръка 16 на FATF) да обръщат специално внимание на професионалните отношения и операции и сделки с лица от или в страни, които не прилагат или не прилагат в достатъчна степен препоръките на FATF”. Един от критериите, заложен в методологията на FATF, във връзка с препоръка 21 изисква да съществува възможност за налагане и на ответни мерки спрямо такива страни. Въпреки че Европейската комисия не е упражнила своето право, FATF е въвела механизъм за мониторинг на юрисдикциите, които не прилагат или не прилагат напълно стандартите, в резултат на който се приемат публични изявления по отношение на такива държави с по-висок риск. Сега действащият чл. 7а не гарантира прилагането на практика и създаването на задължение за лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП за прилагането на засилени мерки по отношение на тези държави в съответствие с изискването на FATF и следователно България на практика не изпълнява препоръката на FATF (поради отсъствието на списък на такива държави). Нещо повече, FATF актуализира тези списъци периодично след всяка пленарна среща, което изисква съответната актуализация и на съобщенията към лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП. Прилагането на мерките по чл. 7а от ЗМИП попада в обхвата на засилените мерки за комплексна проверка от лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП. Механизмите за засилена комплексна проверка следва да бъдат прилагани при отчитане на съответния риск в съответствие с чл. 4, ал. 16 от ЗМИП и чл. 8 от ППЗМИП. Възможността директорът на САДФР – ДАНС да дава указания при условията на чл. 7а от ЗМИП ще създаде условия за прилагане на практика на разпоредбата на ЗМИП и препоръката на FATF и ще улесни лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 при изпълнение на чл. 7а и като цяло мерките, предвидени в ЗМИП, при ситуации с по-висок риск. Аналогична мярка при прилагането на засилените мерки за комплексна проверка (указания от директора на САДФР – ДАНС) е предвидена и в чл. 8 от ППЗМИП предвид техническия характер на тези мерки и необходимостта от незабавна реакция при отчитане на риска.

С цел постигане на пълно съответствие с Директива 2005/60/ЕО от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, по отношение на частните съдебни изпълнители (нова категория задължени по ЗМИП лица, въведена през 2011 г. като част от т. нар. свободнопрактикуващи юристи) е предвидено задължение да извършват идентифицирането, посочено в чл. 4, ал. 1 от ЗМИП, при операции или сделки в наличност над 10 000 лв.

Аналогично, с изменение и допълнение на чл. 4, ал. 19 от ЗМИП и спрямо частните съдебни изпълнители се въвежда изключението, предвидено в чл. 11, параграф 2, буква „б” на Директива 2005/60/ЕО, по отношение на

банковите сметки, използвани за сумите, получавани от осребряването на имуществото на длъжниците или във връзка с извършваната допълнителна дейност по чл. 18 от Закона за частните съдебни изпълнители.

Проектът на ЗИДЗМИП създава възможност за делегиране на правомощията на председателя на ДАНС по утвърждаване на вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари с цел облекчаване и ускоряване на процедурата.

Със законопроекта се допълват хипотезите на задължението за лицата по чл. 3, ал. 2 и 3 от ЗМИП да докладват до ФРС (дирекция „Финансово разузнаване”- ДАНС) освен при съмнение за изпиране на пари и в случаите, когато разполагат с данни за престъпен произход на определени средства. Тази промяна се прави с оглед точно изпълнение на препоръка 13 на FATF и недопускане на ограничително тълкуване от задължените лица по ЗМИП на изискването за докладване, поради обстоятелството, че изпирането на пари се явява по-късен етап в цялостния процес на придобиване и последваща легализация на средства с престъпен произход.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)